

Teza: koszty obrońcy z urzędu

Zasadą postępowania karnego jest zasądzenie od Skarbu Państwa a w przypadku postępowania dyscyplinarnego od właściwej izby radców prawnych kosztów wynagrodzenia obrońcy ustanowionego z urzędu.

Sygn. akt: WO-45/18

ORZECZENIE

z dnia 5 czerwca 2018 r.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie w składzie:

Przewodniczący : SWSD Magdalena Śniegula

Sędziowie: SWSD Anna Maria Kozłowska

SWSD Jacek Będkowski - sprawozdawca

Protokolant: Aneta Stefańska

przy udziale Zastępcy Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego radcy prawnego Krzysztofa Bodio,

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 05 czerwca 2018r. sprawy radcy prawnego J. L.

Obwinionego o to, że :

w dniu 24 lutego 2014 roku w K. (woj. (...)) prowadził samochód osobowy będąc w stanie nietrzeźwości, tj. iż dopuścił się przewinienia dyscyplinarnego wypełniającego znamiona występku z art. 178a par. 1 k.k. - i tym samym dopuścił się uchybienia obowiązku dbania o godność zawodu radcy prawnego - określonego w art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz.U. 2010 r. nr 10, poz. 65 ze zm.) w zw. z jej art. 27 ust. 1 oraz z art. 6 ust. 2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego

na skutek odwołania obrońcy Obwinionego od orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Gdańsku z dnia 5 lipca 2017 r. w sprawie o sygn. akt D 11/15 w zakresie pkt. IV tj. w zakresie rozstrzygnięcia o kosztach nieopłaconej pomocy prawnej

o r z e k a

1.

zmienić zaskarżone orzeczenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Gdańsku z dnia 5 lipca 2017 r. w sprawie o sygn. akt: D 11/15 w punkcie IV w ten sposób, że przyznaje ustanowionemu z urzędu obrońcy obwinionego radcy prawnego J. L. – radcy prawnemu I. D. kwotę 797,04 (siedemset dziewięćdziesiąt siedem 04/100) złotych tytułem kosztów obrony ustanowionej dla obwinionego z urzędu – płatną z kasy OIRP w Gdańsku oraz zasądza od Obwinionego radcy prawnego J. L. na rzecz Okręgowej Izby Radców Prawnych w Gdańsku kwotę 797,04 (siedemset dziewięćdziesiąt siedem 04/100) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania dyscyplinarnego ,

2.

zasądzić od obwinionego radcy prawnego J. L. kwotę 1.200,00 (słownie: jeden tysiąc dwieście) złotych tytułem kosztów postępowania przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym.

Uzasadnienie

Rzecznik Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych w Gdańsku, w związku z pismem Prokuratury Rejonowej w Myszkowie z dnia 26 sierpnia 2014 r., zawiadamiającym o skierowaniu aktu oskarżenia przeciwko radcy prawnemu J. L. w sprawie o sygn. akt: Ds 932/14, wniósł w dniu 25 czerwca 2015 r. do Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Gdańsku wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego i ukaranie radcy prawnego J. L.. Rzecznik zarzucił Obwinionemu popełnienie przewinienia dyscyplinarnego polegającego na tym, że w dniu 24 lutego 2014 r. w K. (woj. (...)) prowadził w stanie nietrzeźwości samochód osobowy tj. dopuścił się czynu, wypełniającego znamiona występku z art. 178a § 1 Kodeksu karnego a tym samym uchybił obowiązkowi dbania o godność zawodu radcy prawnego, określonego w art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. 2010 r. nr 10, poz. 65 ze zm.) w związku z art. 27 ust. 1 oraz art. 6 ust. 2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego.

W toku postępowania przed Okręgowym Sądem Dyscyplinarnym w Gdańsku, Sąd Rejonowy w Myszkowie pismem z dnia 17 sierpnia 2015 r., w odpowiedzi na wniosek Okręgowej Izby Radców Prawnych w Gdańsku, poinformował, iż w sprawie prowadzonej przeciwko radcy prawnemu J. L. nie zapadł wyrok a termin rozprawy wyznaczony został na 17 sierpnia 2015 r. Jednocześnie, Obwiniony w odpowiedzi na wezwanie na rozprawę, wyznaczoną na dzień 16 września 2015 r., wniósł o odroczenie posiedzenia Sądu oraz ustanowienie pełnomocnika z urzędu z uwagi na trudną sytuację finansową oraz zły stan zdrowia. Okręgowy Sąd Dyscyplinarny postanowieniem z dnia 16 września 2015 r., sygn. akt: D 11/15 zawiesił postępowanie do czasu prawomocnego zakończenia postępowania przed Sądem Rejonowym w Myszkowie, sygn. akt: II K 596/14. W dniu 8 grudnia 2016 r. Sąd Dyscyplinarny uzyskał informację z II Wydziału Karnego Sądu Rejonowego w Myszkowie, iż sprawa przeciwko J. L. nie została jeszcze prawomocnie zakończona, gdyż została wniesiona apelacja. W związku z doręczonym w dniu 27 marca 2017 r. Wyrokiem Sądu Rejonowego w Myszkowie II Wydział Karny, Okręgowy Sąd Dyscyplinarny postanowił podjąć zawieszony postępowanie i wyznaczył termin posiedzenia na 17 maja 2017 r. W dniu 9 maja 2017 r. do Sądu wpłynął wniosek Obwinionego o odroczenie terminu rozprawy i ustanowienie obrońcy z urzędu. Radca prawny wskazał, iż z uwagi na zaplanowany urlop oraz zły stan zdrowia i trudną sytuację finansową nie jest w stanie stawić się na rozprawę oraz ponieść kosztów obrony. Zarządzeniem z dnia 25 maja 2017 r. dla Obwinionego został ustanowiony obrońca z urzędu, radca prawny I. D.. Na rozprawie w dniu 21 czerwca 2017 r. pełnomocnik Obwinionego wniósł o dobrowolne poddanie się karze, wskazując, iż Obwiniony przyznaje się do zarzucanego mu czynu, którego okoliczności popełnienia nie budzą wątpliwości. Obrońca zaproponował karę nagany wskazując, iż w sprawie zachodzi szereg okoliczności łagodzących, tj. Obwinionemu została wymierzona wyrokiem karnym grzywna i dodatkowo zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych na okres 2 lat.

Na rozprawie w dniu 5 lipca 2017 r. pełnomocnik Obwinionego złożył wniosek o zasądzenie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej wraz z podatkiem VAT według norm przepisanych.

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny podzielił stanowisko Rzecznika Dyscyplinarnego, iż popełnienie przez radcę prawnego J. L. przewinienia dyscyplinarnego nie budzi wątpliwości. Całokształt okoliczności ujawnionych w prowadzonym postępowaniu dyscyplinarnym i w toku rozprawy dał podstawę na sformułowanie negatywnej oceny w zakresie przestrzegania przez Obwinionego Kodeksu Etyki Radcy Prawnego i ustawy o radcach prawnych.

Natomiast za okoliczność łagodzącą mającą wpływ na wymiar kary Sąd przyjął dotychczasową niekaralność Obwinionego, podjęcie przez niego leczenia oraz niski stopień szkodliwości czynu. Sąd uznał radcę prawnego J. L. za winnego naruszenia art. 64 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2010 r. Nr 10, poz. 65 ze zm.) w związku z jej art. 27 ust. 1 oraz art. 6 ust. 2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego i wymierzył karę dyscyplinarną zawieszenia prawa wykonywania zawodu radcy prawnego na okres 9 miesięcy.

Jednocześnie Sąd oddalił wniosek obrońcy Obwinionego o zasądzenie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej z uwagi na brak podstaw prawnych do zasądzenia kosztów z tego tytułu w postępowaniu dyscyplinarnym, prowadzonym na podstawie ustawy o radcach prawnych.

Odwolanie od powyższego orzeczenia wniósł obrońca Obwinionego radca prawny I. D. zaskarżając je w pkt. IV domagając się przyznania ustanowionemu z urzędu obrońcy Obwinionego J. L. kosztów nieopłaconej pomocy prawnej płatnych z kasy OIRP w Gdańsku.

Odwołująca zarzuciła: naruszenie normy art. 74(1) ustawy o radcach prawnych mającej istotny wpływ na wynik rozstrzygnięcia poprzez niezastosowanie tej normy skutkujące pominięciem ustawy kodeks postępowania karnego w sprawie określenia kosztów zastępstwa procesowego pełnomocnika ustanowionego z urzędu oraz naruszenie normy § 11 w zw. z § 17 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

Odwołująca wskazała, że art. 74(1) ustawy o radcach prawnych w zakresie nieuregulowanym w ustawie o radcach prawnych odsyła do kodeksu postępowania karnego. Zgodnie z art. 626 § 1 k.p.k. w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie, sąd orzeka o kosztach procesu. Z uwagi na powyższe, w ocenie obrońcy Obwinionego zasadne jest zastosowanie stawek określonych w § 11 w zw. z § 17 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

W ocenie obrońcy niewątpliwie radcy prawnemu wyznaczonemu z urzędu przez Okręgową Izbę Radców Prawnych za wykonywane czynności oraz reprezentowanie Obwinionego w postępowaniu dyscyplinarnym, polegających na świadczeniu pomocy prawnej, należy się wynagrodzenie. Nie ma bowiem podstawy do nakładania na radcę prawnego przez organ samorządu obowiązku świadczenia pomocy prawnej nieodpłatnie, tym bardziej, że w związku z podejmowanymi czynnościami prawnymi, radca prawny sam ponosi odpowiedzialność dyscyplinarną.

Obrońca obwinionego wskazała, że z praktyki sądów dyscyplinarnych okręgowych izb radców prawnych w przypadku wyznaczenia w postępowaniu dyscyplinarnym obrońcy w urzędzie wynika, że koszty nieopłaconej pomocy prawnej ponosi izba radców prawnych. Nie stanowi - zdaniem obrońcy - przeszkody do zasądzenia kosztów nieopłaconej pomocy prawnej brak wyraźnego zapisu dotyczącego kosztów obrony z urzędu, skoro art. 74(1) ustawy o radcach prawnych odsyła w zakresie nie uregulowanym tą ustawą do kodeksu postępowania karnego.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny zważył co następuje.

Odwołanie obrońcy Obwinionego należy uznać za uzasadnione. Jak wskazał w uzasadnieniu swojego orzeczenia Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych w Gdańsku - oddalenie wniosku obrońcy w zakresie zasądzenia nieopłaconych kosztów pomocy prawnej udzielonej obwinionemu z urzędu było skutkiem braku podstaw prawnych w postępowaniu prowadzonym na podstawie ustawy o radcach prawnych. Tymczasem właśnie ta ustawa w art. 74 (1) wskazuje wprost, iż „W sprawach nieuregulowanych w ustawie do postępowania dyscyplinarnego stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego (...)”

Zasadą postępowania karnego jest zasądzenie od Skarbu Państwa a w przypadku postępowania dyscyplinarnego od właściwej Okręgowej Izby Radców Prawnych kosztów wynagrodzenia obrońcy ustanowionego z urzędu. Przyjęcie przeciwstawnego punktu widzenia prowadziłoby do sytuacji, w której ustanowiony obrońca zmuszony byłby do wykonywania swojej pracy nieodpłatnie, co nie może się ostać.

Zgodnie ze stosowanym w niniejszym postępowaniu odpowiednio art. 626 k.p.k. : W orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie sąd określa, kto, w jakiej części i zakresie ponosi koszty procesu. Zgodnie natomiast z art. 627 k.p.k. Od skazanego w sprawach z oskarżenia publicznego sąd zasądza koszty sądowe na rzecz Skarbu Państwa oraz wydatki na rzecz oskarżyciela posiłkowego. Podstawą zasądzenia od Okręgowej Izby Radców Prawnych kosztów nieopłaconej pomocy prawnej na rzecz ustanowionego z urzędu obrońcy obwinionego stanowi stosowany odpowiednio art. 618 § 1 pkt. 11 k.p.k. zgodnie z tym przepisem: Wydatki Skarbu Państwa (w tym wypadku odpowiednio OIRP) obejmują w szczególności wypłaty dokonane z tytułu nieopłaconej przez strony pomocy prawnej udzielonej z urzędu przez adwokatów lub radców prawnych.

Kontynuując wskazać należy, że skoro w sprawach rozpoznawanych przez Sądy powszechne rozumiane jako organy Państwowe należności z tytułu

udzielonej stronie pomocy prawnej z urzędu ponosi pokrywa Skarb Państwa to w sprawach rozpoznawanych przez Sądy Dyscyplinarne tj. organy samorządu radcowskiego koszty powinny być pokryte przez ten Samorząd a ich zwrot zasądzony od uznanego winnym Obwinionego .

Wysokość kosztów obrony za I instancję została ustalona w oparciu o § 11 ust. pkt. 1 ustawy w sprawie opłat za czynności radców prawnych zgodnie z którym w sprawie objętej dochodzeniem stawki minimalne wynoszą 360,00 złotych. Biorąc pod uwagę fakt, iż toku postępowania przed Sądem I instancji odbyły się 4 terminy posiedzeń a w/w stawka wzrasta o 20% za każdy kolejny termin tym samym koszty obrony za I instancję wyniosły 648,00 zł. (360,00 + 288,00) – vide §17 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych plus 149,04 zł. podatku vat - łącznie 797,04 złotych .

Biorąc pod uwagę wskazane powyżej regulacje zasadnym było jednocześnie obciążenie kosztami postępowania obwinionego radcę prawnego J. L..

Mając na uwadze powyższe Sąd orzekł jak na wstępie.